

dalje jemali deželni zborom njihove pravice, je Galicija postala popolno samostojna, ki je dandanašnjim častilcem Schmerlingovim strašen trn v peti.

Ni mar vse to najjasniši dokaz, da se Avstrija ne dá vladati po tistem kalupu, ki bi bil Lord-oberrichterju Schmerlingu prav?!

Recimo, da je Schmerling v svoji visoki sodnijski službi in starosti spoštovanja vreden — recimo celó, da kot oče svoje ustave ima tudi pravico ustavljati se vsem federalističnim težnjam, al pri vsem tem je jasno kot beli dan to, da njegovo zadnje ravnanje in agitiranje v gosposki zbornici zoper vlado nima nikakoršnega temelja.

Nepotrebno je pa Schmerlingovo rovanje v gosposki zbornici še zato, ker daje političnim ustavaškim petelinom zbornice poslancev povod za neumno napadanje vlade.

Da toraj Schmerling s svojo agitacijo v gosposki zbornici zoper sedanje pravno ministerstvo habsburški monarhiji nič ni koristil, to se bo pokazalo v zbornici poslancev, kjer bodo — namesti da bi se zbornica mirno pesveovala in bavila s krvavo potrebnimi deli — čas trčili s praznimi političnimi borbami, in tako namesti kruha dali narodom zopet le kamenja. Vlada in konservativna stranka se skrbno oglibjete temu, da bi politični bojs trte zvile — to je bilo le Schmerlingu prihranjeno! Večina narodov avstrijskih starcu ne bo za to hvale pela!

Mnogovrstne novice.

* *Prvi turško-nemški slovar.* Gospá Kamila Ružička Ostojić iz Zagreba, katera je tri leta redno pobajala javne tečaje na iztočni akademiji dunajski, je sestavila in izdala turško-nemšk slovar, ter ga je poklonila našemu svetlemu cesarju. Za to je od njega veličanstva prejela zlato kolajno za umetelnost in znanost. Doslé Nemci niso imeli nobenega turško-nemškega slovarja — le-tá je dobro došel našim slaboumnim turkofilom.

* *Zmrznila je kmetica z 20 prešiči vred ponoči med 9. in 10. dnevom preteklega meseca septembra v kantonu Tessinskem v Švajci.* Gnala je namreč to čedico prešičev v Blegno dolino, med tem pa je nagloma snega na debelo padlo in hud mraz nastopil.

* *100 dni brez hrane* je živel prešič, katerega so našli v potopljenem Segedinu na Ogerskem zaprtega v svinjaku. Poprej dobro pitanega živinčeta zdaj ni bilo nič ko kost in koža. Kako se je živel, nihče ne vé; brž ko ne od svoje lastne masti. Ker je najdenec zopet žrl, so upali, da ostane pri življenji v redek dokaz, kako dolgo more žival živeti brez hrane; vode za pijačo pa je menda dosti imel.

Naši dopisi.

V Gorici 20. okt. — Ko bi jez hotel politikovati, rekel bi lahko, kako se mi Goričani ponašamo s tem, da je naša deželica dala državnemu zboru dunajskemu predsednika. Bog daj, da bi ladijo dobro krmil, če nastane kak vihar, če se bosta prepirala jug in burja. — Jug in burja — to sta čudna patrona; izkazala sta se ravnokar pri nas. V sredo in četrtek smo imeli nenavaden vremenski prevrat: dež, plohe, bliskanje in grmenje; potem strašno burjo, še hujšo, ko lani vernih duš dan. Metala je kôrce sè streh; hiše so se tresle, kakor da bi bil potres; vmes je šel dež in vse skup je osolil in zabelil mraz. V petek zjutraj pa so bile vse gore krog Gorice

sè snegom pobeljene. Dobro je, da je sneg že izginil in da se je od včeraj sem že utopilo. Za salato in zelje (vêrzote) je prišel dež v nekaterih krajih prepozno; suša ju je bila že preveč prevzela. No, ubogi ljudje po Krasu in drugod imajo vsaj vode, katere so že več ko mesec dni za se in za živino živo pogrešali. Zdaj bodo pa vendar zmeraj še pogrešali živeža in vina. V Brdih niso skor čisto nobene reči pridelali in vina ni četrtnina v deželi — kakor sem poprej enkrat sporočil, — ampak komaj desetino navadne vendime. Rebulo oddajajo v Brdih po 18—20 gold. kvinč (60 starih bokalov). Zašel sem prav v êkonomična vprašanja, kakor namerava ž njimi pečati se naš državni zbor. Sem spada tudi dnevni red prihodnje občne seje naše kmetijske družbe, ki bode 23. dne t. m. Imela je biti pretekli četrtek, ali razpihnil jo je vihar. — Ker se je grof Coronini za trdno odpovedal predsedništvu, mora voliti občni zbor novega predsednika. — Ta teden so pri nas preskušnje za doseg učiteljske sposobnosti.

Iz Vipavskega 14. okt. — „Res blažena si Vipava, tako imenovana rajkranjski!“ — Tako občuduje vipavsko dolino tujec, ki jo spomladi vidi, a ne pozna nadlog, s katerimi se mora naš Vipavec boriti. Naj pogleda zdaj v naš „kranjski raj“, pa bode vse drugače sodil. Letošnja letina, o kateri ni nihče v „Novicah“ kaj več omenil, se je jako slabo obnesla. Ubogi kmetič trudil se je celo božje leto, a zdaj še toliko ni pridelal, da bi sebe in svojo družino preživel; kje pa so davki, zopet bo začel boben peti. — Sadja ni bilo skoro nič memo drugih let, zatorej ni bilo mogoče, ga kaj prodati. — Turšice za vsakdanjo polento je jako malo; repa, pesa in korenje tudi slabo kažejo, vina pa je bilo med vsemi pridelki najmanj. In vino je vendar glavni pridelek, po katerem kmet do solda pride, da plača svoje davščine. Kdor ga je navadno pridelal po 20 kvinčev (kvinč 60 starih bokalov), ga ima letos samo enega ali pa še tega ne. — Vse upanje je toraj šlo po vodi in trda se bo našemu kmetu godila čez zimo, kajti veliko jih je v hiši, katerim je treba napraviti zimske obleke in obuvala, pa s čim, če nimaš nič! O trgatvi ni bilo nobenega veselja, kakor druga leta; vsakdo je hitro pobral svojo mrvico grozdja. — Šole se pri nas ta teden začenjajo, ravno ob tem času, ko je treba otrokom živino pasti. Ali bi ne bilo boljše, ko bi se o vseh Svetih začele? Lukov.

Iz Ajdovice na Dolenjskem 17. okt. (*Sneg.* — *Letina.*) Sv. Terezije dan bil je še prijazen, le proti polдне pričel je južen veter razzajati in ko je proti večeru ponehal, nadejati se je bilo težko pričakovanega dežja, katerega je to jesen še malo bilo. Ljudje so morali vodo dopeljevati zopet od daljne Krke po silno slabih občinskih kolovozih. Ves drugačen bil je včerajšen dan — četrtek. Že ob svitu kazal je do kolena globok sneg, ki je meter visok do večera zapadel. Včinil je sadnemu drevju strahovito škodo. Najlepše veje ležale so danes pod drevjem odlomljene. Enako veliko škodo storil je po gojzidih in vinogradih, kjer je z nadopolnimi mladikami vse postlano in celó stare trte vidijo se večinoma polomljene. To je škoda, ki se danes še preračunati ne dá, nego nas gotovo na leto bolela bo; kajti če hribovci nimajo sadja, vina ali vsaj kakovo živinče prodati, je pač slabo za denar, ki se ga za potrebno obleko, mnogokrat za živež in vsako leto toliko za davkarijo potrebuje. — Letine bilo se je letos vsled sploh ugodnega vremena sicer obilniše nadejati, al kar so na Ruskem kobilice, to so bile tu po lanskem žiru zaplodene miši, ki so pšenice, rži, ječmena in ovsa na nekaterih njivah blizo polovico sklestile. Tudi družemu žitu